

تکثیر ارقام مرغوب خرما از طریق خزانه پاجوش

محمد هاشم پور

عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

بر طبق منابع علمی موجود، وزن پاجوش عامل موثر و مهمی در گزینایی آن قلمداد شده است. این موضوع به آن معنی است که پاجوشهای سنگین تر توان گزینایی بالاتری دارند. همچنین تحقیقات نشان داده است که پاجوشهای سنگین تر از ۱۰ کیلوگرم که حدود ۵ سال سن داشته باشند گزینایی بهتری دارند. با این حال تکثیر خرما با استفاده از پاجوش های مسن و سنگین از نظر اقتصادی قابل توصیه نیست زیرا نگهداری پاجوش به مدت طولانی روی پایه مادری موجب کاهش محصول گیاه مادری می شود.

برای حل این مشکل این تحقیق با هدف ارزیابی تاثیر وزن های کم پاجوش (۱۰-۱ کیلوگرم) برگزینایی آن در سه رقم خرما می معروف ایران یعنی ارقام استعمران، خضراوی و دیری انجام شد. برای ارزیابی نتایج تحقیق از روشهای آماری کای اسکوئر، تجزیه واریانس و آزمون همبستگی استفاده شد. نتایج نشان داد که وزن پاجوش تاثیر معنی داری برگزینایی پاجوش و یا میانگین تعداد پاجوش ثانویه تولید شده توسط آنها در طی مدت ۱۸ ماه نداشته است در حالیکه درصد پاجوش نتایج این تحقیق نشان داد که پاجوشهای کوچک با وزن بین ۱۰-۲ کیلوگرم می توانند با موفقیت مورد استفاده قرار گیرند. بنابراین نیازی به حفظ و نگهداری پاجوش بر روی گیاه مادری به مدت طولانی نمی باشد.

علاوه برگزینایی پاجوش های اولیه کشت شده در طی مدت ۱۸ ماه انجام تحقیق قادر به تولید تعدادی پاجوش ثانویه نیز شدند. این موضوع نشان می دهد که با ایجاد خزانه تکثیر پاجوش می توان به تعداد مورد نیاز پاجوش تولید نمود و دیگر نیازی به حفظ پاجوش بر روی نخل های بارده نمی باشند. این عمل دو حسن عمده در پی خواهد داشت اولاً می توان ارقام اقتصادی مورد نظر را از طریق خزانه تکثیر نمود، ثانیاً درصد گزینایی پاجوش در محل اصلی به ۱۰۰٪ نزدیک می شود.